तुम्हाला पैसे देण्याचे आश्वासन देणाऱ्या ईमेल/SMS/कॉल्सना फसू नका.

परदेशातून येणाऱ्या निधीसंदर्भातील बनावट ऑफरबद्दल ई-मेल, SMS, फोन कॉलपासून सावध रहा.

RBI च्या सूचना

- RBI कडे व्यक्तींसाठी कोणतेही खाते नाही.
- RBI अधिकाऱ्यांच्या तोतया नावांपासून सावध रहा.
- RBI कडून कोणीही लॉटरी जिंकल्याबद्दल / परदेशातून मिळालेल्या निधीबद्दल नागरिकांना कॉल करत नाही.
- RBI लॉटरी फंड इ. पुरस्काराची माहिती देणारे कोणतेही ईमेल पाठवत नाही.
- लॉटरी जिंकण्याच्या बनावट ऑफर किंवा परदेशातून मिळालेल्या निधीबद्दल संपर्क करण्यासाठी RBI कोणताही SMS किंवा पत्र किंवा ईमेल पाठवत नाही.
- (https://www.rbi.org.in/ or https://rbi.org.in/) ही भारतीय रिझर्व्ह बँकेची एकमेव अधिकृत आणि अधिप्रमाणित वेबसाइट आहे. आणि जनतेच्या सदस्यांना सावधगिरी बाळगण्याचा व बनावट लोगोसह 'रिझर्व्ह बँक', 'RBI', इत्यादींपासून सुरू होणाऱ्या एकसारख्या बनावट वेबसाइट्सने दिशाभूल न होण्याचा सल्ला दिला जातो.
- अशा फसवणुकीबद्दल ताबडतोब स्थानिक पोलिस किंवा सायबर क्राईम प्राधिकरणाला कळवा.
- परकीय चलन व्यवस्थापन कायदा, 1999 अंतर्गत लॉटरी/बक्षिसांमध्ये सहभागी होण्यासाठी पैसे पाठवणे प्रतिबंधित आहे.
- RBI व्यक्ती/कंपन्या/विश्वस्थ संस्थेचे खाते ठेवत नाही किंवा वितरणासाठी परदेशी निधी ठेवत नाही.
- RBI परदेशातून निधी धारण केल्याचे आणि निधीच्या पावतीचे प्रमाणपत्र जारी करत नाही.
- दोषींवर गुन्हा दाखल करण्यासाठी तुम्ही अशा प्रस्तावांचे तपशील तत्काळ स्थानिक पोलिस अधिकाऱ्यांच्या/ सायबर क्राईम सेलच्या निदर्शनास आणून देऊ शकता.
- इतरांना तुमची बँक खाती हाताळू देऊ नका! रोख रक्कम प्रस्तावाच्या बदल्यात तुमच्या खात्याचे तपशील देण्यास सहमती दर्शवू नका!!

रिझर्व्ह बँक जनतेला सावध करण्यासाठी पावले उचलत आहे का?

- रिझर्व्ह बँकेने भूतकाळात अनेक A.P. (DIR मालिका) परिपत्रके जारी केली आहेत ज्यात अशा फसवणुकीबद्दल परकीय चलन व्यवहार करण्यासाठी अधिकृत बँकांना (ज्याला अधिकृत डीलर बँक म्हणतात) सावध केले आहे. या मालिकेतील नवीनतम A.P. (DIR मालिका) परिपत्रक क्रमांक 54, दिनांक 26 मे 2010 ला जारी केलं आहे.
- RBI ने अशा बनावट योजनांपासून सावधगिरी बाळगण्यासाठी प्रसिध्दीपत्रक जारी केलं आहे जे त्यांच्या वेबसाइट www.rbi.org.in वर कायमस्वरूपी बातमी म्हणून उपलब्ध आहे.
- भारत सरकारच्या समन्वयाने जागो ग्राहक जागो कार्यक्रमांतर्गत इलेक्ट्रॉनिक आणि मुद्रित माध्यमांमध्ये याची प्रसिद्धी केली आहे.

- आम्ही अशा फसव्या योजनांबद्दल स्पष्टीकरणासाठी आमच्याशी संपर्क साधणाऱ्या व्यक्तींना स्थानिक पोलिसांकडे तक्रार नोंदवण्याचा सल्ला देतो.

अशा गुन्ह्यांचा तपास RBI करत आहे का?

- रिझर्व्ह बँकेकडे दोषींचा शोध घेण्याचे आणि त्यांच्यावर गुन्हे दाखल करण्याचे कोणतेही तपास अधिकार नाहीत.
- अंमलबजावणी संचालनालय ही FEMA, 1999 अंतर्गत तपास यंत्रणा आहे.
- फसवणूक झालेल्यांनी अशा फसवणूक करणाऱ्यांवर कारवाई करण्यासाठी अधिकृत असलेल्या स्थानिक पोलिसांशी संपर्क साधावा आणि भविष्यात अशी फसवणूक होणार नाही याची काळजी घ्यावी.

आम्हाला अशा बनावट योजना मिळाल्यावर मी काय करावे?

- तुम्ही अशा संपर्कांकडे दुर्लक्ष केले पाहिजे आणि अशा योजनांमध्ये सहभागी होण्यासाठी कोणतेही पैसे देऊ नका.
- तक्रार नोंदवण्यासाठी कृपया स्थानिक पोलिस / सायबर गुन्हे कक्ष / स्थानिक आर्थिक गुन्हे शाखेशी त्वरित संपर्क साधा.
- प्राप्त झालेल्या अशा बनावट योजनेबद्दल काही शंका असल्यास, नागरिक स्पष्टीकरणासाठी रिझर्व्ह बँकेच्या वेबसाइटचा संदर्भ घेऊ शकतात.

लॉटरीत सहभागी होण्यासाठी परदेशात पैसे पाठवणे FEMA अंतर्गत प्रतिबंधित आहे!!!

जनतेची फसवणूक करण्याची फसवेगिरांची कार्यपद्धती

- बनावट योजना, जशा की लॉटरी जिंकणे / परदेशातून परकीय चलनात स्वस्त निधी पाठवणे / रोजगार योजना / शिष्यवृत्ती योजना / नोकरी योजना / इमिग्रेशन व्हिसा / नामांकित परदेशी विद्यापीठांमध्ये प्रवेश इत्यादीशी संबंधित असू शकतात.
- त्या सामान्यतः पत्रे, ई-मेल, मोबाईल फोन, SMS, इत्यादीद्वारे पाठवल्या जातात. काहीवेळा फसवेगीर प्रमाणपत्रे, पत्रे, परिपत्रके इ. जारी करतात आणि त्यावर भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या उच्च अधिकाऱ्यांची, वरिष्ठ अधिकाऱ्यांची कथितपणे स्वाक्षरी घेतल्याचे दाखवून ते अस्सल असल्याचं भासवतात.
- फसवणूक करणारे दूरध्वनी क्रमांक आणि/किंवा बनावट ई-मेल ID सह रिझर्व्ह बँकेचे वरिष्ठ अधिकारी म्हणून तोतयागिरी करून पीडितांना पटवून देतात.
- फसवणूक करणारे भोळसर लोकांकडून वेगवेगळ्या शीर्षकाखाली पैसे मागतात, जसे की प्रक्रिया शुल्क/व्यवहार शुल्क/कर मंजुरी शुल्क /रूपांतर शुल्क, क्लिअरिंग शुल्क इ.
- फसवणुकीच्या संभाव्य बळींना भारतातील विविध बँकांमधील खात्यांमध्ये रक्कम जमा करण्यास प्रवृत्त केले जाते.

- एकदा मागणी केलेली प्रारंभिक रक्कम जमा केल्यावर, खात्यातून पैसे ताबडतोब काढले जातात आणि व्यवहार कर, नोंदणी रक्कम इत्यादींच्या नावाखाली आणखी जास्त रकमेची मागणी केली जाते.

या ऑफर बनावट आहेत का? आणि का?

- दुर्दैवाने, या योजनेबद्दल ईमेल आयडी पासून संभाव्य पीडितांशी संपर्क साधण्यासाठी फोनवर कॉल करणाऱ्या व्यक्तीपर्यंत आणि स्वतः योजनेसहित सर्व काही बनावट आहे.

परंतु कॉल किंवा मेल करणाऱ्याने सांगितले की पैसे RBI मध्ये व्यक्ती/कंपनी/ट्रस्टच्या नावाने खात्यात ठेवलेले आहेत आणि जेव्हा मागितलेली रक्कम बँकेत जमा कराल तेव्हाच RBI निधी वितरित करेल.

- रिझर्व्ह बँक निधी वितरीत करण्यासाठी व्यक्ती/कंपनी/ट्रस्ट इत्यादींच्या नावे कोणतीही खाती ठेवत नाही.
- रिझर्व्ह बँकेत पैसे जमा करण्यासाठी RBI व्यक्तींसाठी खाती देखील उघडत नाही.
- याशिवाय, या खात्यांमध्ये पैसे ठेवल्याचा पुरावा देणारी पुष्टीकरणे किंवा पावत्या RBI जारी करत नाही.
- रिझर्व्ह बँक तिच्या कोणत्याही अधिकाऱ्याला अशा वितरणासाठी अधिकृत करत नाही.

मी या योजना/ऑफरमध्ये भाग घेतल्यास मला माझे पैसे परत मिळतील का?

- खात्यात पैसे जमा झाल्यानंतर अगदी लगेचच काढले जातात. त्यामुळे साहजिकच पैसे गमावले जातात, परंतु त्याहूनही महत्त्वाचे म्हणजे असे करून तुम्ही परकीय चलन व्यवस्थापन कायदा, 1999 च्या तरतुदींचे उल्लंघन कराल.
- परकीय चलन व्यवस्थापन कायदा, 1999 अंतर्गत तयार केलेल्या चालू खात्याच्या नियमांनुसार, लॉटरी योजना किंवा लॉटरी सारख्या योजनांमध्ये भाग घेण्यासाठी कोणत्याही स्वरूपात पैसे पाठवणे, विविध नावांखाली काम करणे जसे की मुद्रा परिसंचरण योजना किंवा बक्षीस रक्कम सुरक्षित करण्याच्या हेतूने प्रेषण/पुरस्कार वगैरे प्रतिबंधित आहेत.
- त्यानुसार, परकीय चलन व्यवस्थापन कायदा, 1999 चे उल्लंघन केल्याबद्दल भारतातील रहिवासी असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीवर भारताबाहेर अशी देयके प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्षपणे गोळा करणे आणि प्रभावित करणे / पाठवणे यासाठी कारवाई केली जाऊ शकते.

RBI ला या फसवणुकीची गांभीर्यता का आहे?

- बरेच लोक स्वस्त निधीच्या अशा बनावट योजनेचे बळी ठरले आहेत आणि मोठ्या प्रमाणात त्यांनी पैसे गमावले आहेत.
- याशिवाय, या उद्देशासाठी भारताबाहेर पैसे पाठवणे FEMA, 1999 च्या तरतुदींच्या विरुद्ध आहे.

- RBI ने निधी वितरणासाठी व्यक्ती, कंपन्या/ ट्रस्ट इत्यादींच्या नावे कोणतीही खाती ठेवली नसली तरीही, बनावट RBI लेटर हेडवरील पत्रे/प्रमाणपत्रे इ. वर त्याच्या उच्च अधिकाऱ्यांची कथित स्वाक्षरी असून ती चलनात आहेत.
- तसेच, फसवणूक करणारे रिझर्व्ह बँकेच्या अधिकाऱ्यांची तोतयागिरी करतात आणि या प्रकरणात दूरध्वनी क्रमांक आणि बनावट ईमेल ID देऊन पीडितांशी फोनवर संपर्क साधतात.
- लोकांना आकर्षित करण्यासाठी रिझर्व्ह बँकेच्या वेबसाइटची नक्कल करण्याचा प्रयत्न केला गेला आहे.